

P
R
O
S
T
O
R

Od autorky románů
Počkej na moře
a **Píseň L.**

**veronika
opatřilová
zpívat bříze**

**P R
O S T
O R**

Veronika Opatřilová

P R
O S T
O R

Veronika Opatřilová

Zpívat bříze

Praha, 2026

**P R
O S T
O R**

Kniha vznikla s podporou Českého literárního centra,
sekce Moravské zemské knihovny v Brně,
během rezidenčního pobytu v Kremži, Rakousko.

© Veronika Opatřilová 2026

© PROSTOR 2026

Cover: Monica Sjöö, *Silver Lady of the Forest*, 2000 © Monica Sjöö Estate.
Courtesy Monica Sjöö Estate and Alison Jacques

ISBN 978-80-7260-666-5

Pro Tebe, Babiculo.

*Vzpomínky voní levandulí,
milenci na ostrov lásky nedopluli.*

*Pravda, ztratil; ale každá pozemská pouť je ztracení.
Okamžik přilnutí, okamžik vzetí,
tisíc přízračných postav
a ve výši neúčastný žal hvězd.*

— Thomas Wolfe: K domovu pohled', anděle!

*They came back to the island from a totally
new direction and it didn't look the same.*

— Tove Jansson: Fair Play

*Cause the sweetest kiss I ever got
is the one I have never tasted.*

— Rodríguez: Cause

Část první

Melodie

Konec

Odjezd

Už ho nikdy neuvidím.

Zamává mi, když nasedne na Nilsovu loď. Vím to. Otočí se, a než mu vítr rozcuchá vlasy do obličeje, usměje se a zvedne ruku na pozdrav. Jeho dlouhé štíhlé prsty.

Nils ani nebude vypínat motor, a proto to celé proběhne rychle a bezbolestně – jak by mohlo? – a on odjede po tom klidném, kobaltovém moři pryč.

Už ho nikdy neuvidím.

A ta myšlenka mě naplňuje údivem, zvláště tím klidem a neopodstatněnou chutí na silnou černou kávu.

Chtěla jsem začít slovy – *ten mladík přijel jednoho brzkého letního rána Nilsovou starou motorovou lodí se světle žlutým kufrem a křiklavě žlutou bundou proti větru* – ale potom jsem si vzpomněla na narcisy, které dnes ráno konečně vykvetly, na jejich křehké hlavičky – tmavě žluté uprostřed, světlé, téměř průhledné okvětní lístky – na jejich vábivou, sladkou vůni a na intenzivní zápach soli přicházející z moře, neochvějně zvěstující blížící se léto. Konečně. Před pár dny jsem znovu, jako každé brzké léto, vynesla první bylinky na venkovní parapet. Společně vyhlížíme slunce.

Takže ano, byly to narcisy a jejich dusivá vůně

a neoblomný příchod tepla, které mě přiměly, abych myslela na prostředek místo na začátek a abych začala koncem, který nebyl ani pro jednoho z nás ničím víc než jen pokračováním.

Pronikavě žlutá

Ten mladík přijel jednoho brzkého letního rána Nilsovou starou motorovou lodí, se světle žlutým kufrům a křiklavě žlutou bundou proti větru. Nils se neobtěžoval vypnout motor ani vystoupit na pevninu („z pevné země pod nohama se mi točí hlava“), zamával na pozdrav – mně nebo ostrovu –, a ještě než ten mladík vyložil své přehnaně velké a přehnaně křiklavé zavazadlo na molo, vydal se hbitě zpátky na otevřené moře.

Racci křičeli toho rána, když přijel. Stvolý narcisů vlály v hebkém hřejivém vánku, který mu určitě v porovnání s městem připadal moc studený, a mé neduživé bylinky na okenních parapetech se zoufale nakrucovaly ve snaze nasát to málo slunečního světla, které jim dny nabízely.

Stála jsem na verandě a čekala na něj.

V jednu chvíli – krácel právě po molu směrem k domu, kufr nedokázal táhnout za sebou, proto ho

nesl v pravé ruce, Nils mával na rozloučenou a hlasitý, dotěrný zvuk jeho motorové lodi rušil racky na pláži – v tu chvíli udeřil poryv větru od moře a jemu se kolem obličeje rozletěly jeho po ramena dlouhé vlasy, vznesly se do vzduchu – divoce, téměř násilně – a mně prolétla hlavou nesmyslná myšlenka: i já jsem tohle mohla mít.

Ale potom se usmál, na chvíli zastavil, položil kufr, aby si mohl vlasy sepnout do ledabylého culíku, a nakonec došel až ke mně – ještě pořád jsem stála na verandě, najednou bez dechu, jako bych snad běžela kilometry a kilometry po pláži proti tomu všudypřítomnému větru – a podal mi ruku.

„Je to velká pocta,“ řekl.

Jeho dlaně byly chladné a hebké a on se nesměle usmál, když ruku odtahoval, možná kvůli mému stisku, možná proto, že i mé ruce byly studené jako led – vždycky byly – a jemu musela být v brzkém letním ránu zima.

Prohodil, že konečně přišlo léto, a já řekla, že jsem své bylinky vynesla před pár dní ven, a on se v tu chvíli podíval na mé narcisy a předklonil se, aby si k nim přičichl.

Pozvala jsem ho dál.

Vůně mandarinek

Líbila se mu má kuchyň, výhled z okna i má odvaha trávit život na „tak nehostinném místě“, a já mu do puntíkovaného hrníčku (toho, co mám nejradši) nalila černou kávu s kapkou mléka, a protože se mi nezdálo, že očekával odpověď, když vyslovoval „slyšel jsem, že moc návštěv nepřijímáte“, nechala jsem jeho slova odeznít a připravila si pro sebe hrnek zeleného čaje.

Pochopitelně – řekl, že zbožňuje mou práci, ale v tu chvíli se na mě nedíval, jeho dlouhé štíhlé prsty si nervózně hrály s puntíkováným hrníčkem, který jsem si koupila v tom malém uměleckém obchůdku před mnoha a mnoha lety. Pramen černých vlasů mu vypadl z nedbalého culíku a mně došlo, že jeho tvář je hladká, tak hladká jako povrch hrnku, jenž nepřítomně hladil, tak něžně, až mnou projela vlna chladu a já se otrásla.

Překvapilo mě to.

Za oknem, které jsem nechala otevřené, rozzlobeně zakřičel racek a ty urputné narcisy kolem sebe dál šířily svou sladkou, pronikavou vůni.

Vyslovil několik bezvýznamných otázek a slunce za oknem na bledé obloze dál vytrvale svítilo – silněji než den předtím – a celou tu dobu: ten nepříjemný pocit, který jsem nedokázala setřást ani pochopit.

„Jste v pořádku?“ zeptal se.

Řekla jsem, že jen potřebuju na čerstvý vzduch, a on se nevědomky podíval na otevřené okno.

„Nejsem na cizí lidi zvyklá,“ vysvětlila jsem.

On chápavě přikývl.

Měla jsem se posadit vedle něj – to vím –, ale nedokázala jsem odejít od otevřeného okna, té jediné možnosti úniku, i když mě dráždila ta neodbytná vůně narcisů a řezavý vrískot racků.

Ta káva byla moc horká.

Spálil se, když se napil, neměl se napít tak brzy, měl počkat, jenomže on potřeboval něco udělat, zaměstnat ústa, protože se nezdálo, že bych se s ním chystala konverzovat, snad proto se napil a snad proto se spálil (ano, musela to být má vina), a já pocítila potřebu dotknout se plných spálených rtů, ke kterým mu instinktivně vystřelily prsty ve snaze zabránit něčemu, co se už stalo a čemu už zabránit nelze (*jak příznivé, napadlo mě*).

„Mrzí mě to,“ řekla jsem a on se na mě nechápavě podíval, oči velké a temné jako oči vyděšené srny.

Ukázala jsem mu jeho pokoj, ale vyslovit nahlas, že je jeho, jsem nedokázala. „Tady je pokoj, kde zatím budeš spát,“ oznámila jsem a on si konečně odložil žlutou bundu na postel. Pod ní měl jen šedé triko bez rukávů. Nečekala jsem to. Vypadal tak křehce, když ke mně krácel po molu a potom když jeho prsty jemně obkreslovaly tvary mého nejoblíbenějšího hrnku a jeho rty se spálily o příliš horkou kávu, kterou jsem mu připravila, ještě pořád to byl jen chlapec. Co ten mohl

vědět o životě? Jak by mohl chápat samotu, opuštění, dlouhé nekonečné noci a chlad, nikdy nezapadající slunce a bledý nekonečný přísvit, co ten mohl vědět?

Ale pod tenkou žlutou bundou se ukrýval dospělý muž. Pevné svaly na pažích jako vyšlapané cestičky okolo naleštěných balvanů ošlehaných větrem, hluboké rýhy v jeho karamelové kůži, které mě drze udeřily do tváře jako výsměch, jako poslední rána do břicha – po těch očích a hladké pleti a hebkých vlasech – musely být hebké na dotek, nebo ne? Najednou jsem se na něj nedokázala dívat a ještě pořád jsem nechtěla označit ten pokoj za *jeho*, protože tady přece bude jen přes léto, jen dva měsíce a nic víc, *děle ne*.

Zabouchla jsem před ním – před jeho srnčíma očima a nechápavým pohledem – zabouchla jsem před ním dveře.

Neměla jsem s tím souhlasit. Věděla jsem to už ve chvíli, kdy jsem ten hovor přijímala, věděla jsem to, když jsem čekala na verandě a pozorovala jeho žlutou bundu polávající ve větru. Tehdy mě napadlo *měla bych ho poslat zpátky* nebo snad *musím ho poslat zpátky*, ale bylo už příliš pozdě, už se to nedalo vzít zpět; jeho přítomnost na mém ostrově byla stejně nevyhnutelná jako jeho spálené rty, moje přání, aby se nikdy neobjevil stejně zbytečné jako konečky prstů přitisknuté na popálené místo.

Přinesl s sebou vůni mandarinek a cigaretového kouře. Ta první mě znepokojila, ta druhá ve mně probudila vzpomínky na dlouhé jarní dny ve městě a chuť červeného vína.

Vůně mandarinek.

Zaplavila můj malý domek od prvního dne, kdy se v něm ocitl. Ne, nebyl vlezlý ani se nikterak neroztahoval. Respektoval můj prostor a respektoval můj dům a jeho léty prověřené zvyklosti, ale existovaly věci, jež nedokázal ovlivnit: mandarinková vůně, špatně rozpuštěný pánský sprchový gel, jenž ulpěl na smaltovaném, lehce rezavém povrchu vany, dlouhé černé vlasy v odtoku umyvadel (všech, a to i v kuchyni), na polštářích, na pohovce i na zemi mezi chuchvalci prachu (úklid mi vždycky připadal jako zbytečná ztráta času), štiplavá vůně jeho parfému, kterou po sobě zanechával v koupelně, když ji s vlasy mokkými a omluvným výrazem opouštěl, jelikož vytušil – musel vytušit –, že narušuje můj život, mou samotu a řád věcí, který byl roky neměnný a probíhal ve stále stejných opakujících se proudech.

Kouřil, ale jen venku, a přesto s sebou do domu cigaretový zápach přinášel ulpělý na oblečení, vlasech a rtech. Nepožádala jsem ho, aby přestal. Toužila jsem po závanu oné vůně z jiného života, ale neodvážila jsem se mu povolit, aby kouřil v domě, a on se nezeptal, jestli smí. Z nějakého důvodu usoudil, že se mi jeho zlovyk hnusí, a prováděl ho potají, pod rouškou bledého přísvitu půlnocního slunce, tehdy, když si myslel, že ho

nevidím, vycházel na vybělený plochý kámen před domem a s pohledem upřeným na klidnou hladinu moře si zapaloval večerní cigaretu. Stával pak nehnutě (nikdy se neposadil) a hypnoticky pozoroval kotouč putujícího slunce, jeho slabé paprsky kolem něj kreslily zlověstné stíny a já si v takových chvílích skoro přála, abych dokázala znovu tvořit, jen proto, abych směla zachytit jeho strnulý okamžik naprostého klidu a míru. Tehdy jsem samozřejmě netušila, že nejsem svědkem okamžiku míru, nýbrž vnitřního boje – neviditelného na povrchu, nepostřehnutelného neznalým okem pozorujícím ho z vnitřku domu. Hrot cigarety se střídavě rozsvěcel a zhasínal, když vysílal vydechovaný kouř směrem k moři.

Někdy kouřil brzy ráno, ještě než jsem uvařila ranní kávu. Jen v tričku a kraťasech mizel za domem (nejspíš předpokládal, že jsem jedním z těch starších lidí trpících nespavostí, kteří ráno vstávají příliš brzy, a mohla bych ho zahlédnout skrz okno kuchyně) a vsedě na mé oprýskané dřevěné lavici rychle vykouřil jednu, někdy dvě cigarety, než krabičku zavřel a schoval do dlaně. Pak procházel domem a mumlal „dobré ráno“, chraptavě a rozespale a táhl za sebou všechny mé vzpomínky na dlouhé večery a noci a sny a mládí a představy a velké plány zabalené do doznívající vůně tabáku a dehtu.

Chtěla jsem mu říct *mně tvé kouření nevadí* nebo *zapal si v kuchyni u okna, kdykoliv, kdykoliv budeš chtít*, ale místo toho jsem jen kývla a zeptala se, jestli si dá kávu.

Potom: vdechovala jsem směsici vůní jeho těla,

pohoršena a trochu dotčena agresivním způsobem, jakým se zmocnil mého světa.

Přesto přese všechno byla vůně mandarinek tou nejvýraznější změnou, kterou do mého života přinesl.

Černé oči

Kávu jsme od toho prvního rána, kdy se probudil v mém domě, pili spolu.

Poté, co jsem za sebou v den jeho příjezdu zabouchla dveře pokoje a ukryla za nimi jeho tělo, se už nevynořil (jen na svou pravidelnou pozdně večerní cigaretu s pohledem upřeným na obzor, ale tehdy jsem o téhle jeho libůstce ještě nevěděla).

To první ráno přišel v košili s krátkým rukávem a v ošoupaných riflích, měl s sebou blok a tužky a tlustou složku, jejíž obsah jsem mohla jen hádat. Měl svou misi, pochopitelně. Nepřijel na zdvořilostní návštěvu, a kdyby to tak bylo, nikdy bych ho nepustila dál. Plíživá vůně narcisů vyprávěla jiný příběh, ale ten jsem tehdy ještě nechtěla slyšet.

Nejspíš si myslel, že mě předchozího večera nějak urazil, a pohyboval se proto obezřetně jako kočka, obcházel mě velkým obloukem a vyhýbal se očnímu kontaktu.

Na usmířenou jsem mu nabídla kávu.

Racci na mořském břehu lovili snídani a vřelé paprsky slunce mě lákaly ven, slaný pach vody na okamžik přebil i jeho kořeněnou vůni (i když závan mandarinek, který s sebou nosil všude, překrýt nedokázal) a já jsem v náhlém záchvatu viny kvůli tomu hrubému zabouchnutí dveří předchozího večera navrhla, abychom si kávu vypili venku pod břízou při posezení s výhledem na nekonečný oceán. Spolu.

Dveře jsem někdy v létě nechávala otevřené celou noc, protože i když na mém ostrově panovalo jen zřídka vedro, vzduch mezi dřevěnými stěnami měl tendenci houstnout a měnit se v nedýchatelné dusno a noční chlad dělal mému lehkému spánku dobře. Ne neobvyklé byly návštěvy nočních zvířat v mé kuchyni, ale o myši a potkany jsem neměla obavy, o ty se postarala má divoká Kočka, která i na stará kolena s oblibou trávila dlouhá letní odpoledne hrou s pískající drobotinou, dokud ji někde nezanechala v mrtvolné agónii shnít, až mě její odporný zápach přinutil vydat se mrtvé tělíčko najít a někde pohřbít. Nikdy jsem neopomněla přidat drobnou omluvu a modlitbu za promarněný život, jelikož Kočka byla dobře a pravidelně krmena a nepotřebovala ke svému životu lov, snad jen pro upokojení duše nebo z nudy.

To první ráno byly ale dveře zavřené – nejspíš jsem zapomněla nebo jsem v rozrušení dveře přibouchla, když jsem spěchala z pokoje (*jeho* pokoje). Tehdy mě samozřejmě ani nenapadlo, že už vstal, že už byl vzhůru

přede mnou, že se vykradl (snad otevřenými dveřmi) a vychutnal si svou ranní cigaretu a pak za sebou roztržitě zavřel.

Když jsme je to ráno neohleduplně otevřeli, abychom si vypili první společnou kávu venku, vylekali jsme mladou štíhlou srnku, jež si pochutnávala na mých květinových truhlících. Zvykla jsem si je zalévat svou močí, abych srny od jejich kulinářských požitků odlákala, ale buďto už jim to nevadilo, nebo jsem ve dnech předcházejících jeho příjezdu zapomněla i na tohle – z roztržitosti nebo nervozity –, protože tam to ráno stála a nerušeně a s chutí všechny mé pracně vypěstované květiny drtila mezi zuby. Když se dveře rozlétly a srna prudce otočila hlavu za zdrojem nemilého vyrušení, vteřinu či dvě netušila, jak se s novou situací vypořádat, zda utéct, nebo zůstat. Než se ladnými vysokými skoky rozhodla pro první z možností, zírali jsme na sebe v oněmělém úžasu, já, ona a on.

On pronesl něco o tom, že tak zblízka srnu ještě neviděl, a když jsem se odvážila k němu vzhlednout, v očích se mu zračilo dětské dojetí. Jenomže já jsem si ještě moc dobře pamatovala na to, co jsem viděla v jeho pokoji, a nenechala jsem se tím rozradostněným pohledem napálit. Žádný chlapec už to nebyl.

Po několika vteřinách kouzlo pominulo a my se posadili ke stolu, každý se svými myšlenkami a hrnkem horkého nápoje v ruce.

Od té chvíle jsme kávu pili vždy spolu, venku, a to i když nebe hrozilo obtěžkanými šedými mraky, i tehdy,

kdy foukal silný chladný víchř od otevřeného moře, i tehdy, když neměl na kávu chuť, i tehdy, když odjížděl.

Poučil se a dveře nechával otevřené i on, nebo je ráno otevíral s větší mírností, snad v naději, že znovu stane tváří v tvář divokému tvorovi.

Neobydlená touha

Chtěla jsem, aby odjel. Chtěla jsem, aby si nevybalil, aby si vzal svůj kufr a tu protivně žlutou bundu proti větru, která mu tady na mém ostrově nebyla nic platná, aby zavolal Nilsovi a pak: společně bychom vyhlíželi jeho starou hlasitou motorovou loď, a když by procházel po molu, ani by se neotočil. Nebylo by proč.

Během těch prvních horečnatých nocí jsem bojovala s paralyzujícím pocitem neskutečnosti, zírala jsem do neprostupné tmy, kterou nenarušovalo žádné světlo kromě měsíce (pokud svítil), a nedokázala pochopit skutečnost, ve kterou se můj život tak náhle proměnil. Někdy jsem celé hodiny s otevřenýma očima hypnotizovala černotu před sebou, zadržovala dech a doufala, že uslyším důkaz jeho přítomnosti v mém domě – zaskřípání dřevěných prken podlahy, šustot

peřin, otevírání dveřích, odkašlání –, ale ten nikdy nepřišel; panovalo stejné hrobové ticho jako roky předtím, než přijel.

Jedna z prvních věcí, na kterou se zeptal, bylo, zda je ostrov opravdu zcela neobydlený.

Seděli jsme právě u naší první společné snídaně a panovalo mezi námi nepříliš příjemné ticho. Po jedné jediné noci jsme nemohli doufat v mlčení, jež by v sobě neneslo vůbec žádný nádech nepatřičnosti. Mě jeho přítomnost obtěžovala. Nechtěla jsem, aby vedle mě seděl, nechtěla jsem, aby na ostrově vůbec byl, a proto jsem neměla potřebu zaplnit ticho jakýmsi uměle vytvořeným švitořením o počasí, o ostrově, o srnách, jež mi ojidají květiny. Musel mou nevoli vytušit nebo pro něj to ticho nebylo snesitelné nebo se opravdu zajímal o to, jestli je můj ostrov neobydlený, po několika locích kávy se každopádně zeptal.

„Je tenhle ostrov opravdu neobydlený? Nikdo jiný než vy tady nežije?“

Chtěla jsem ho trochu znejistit, dát najevo svůj nesouhlas s jeho pobytem u mě doma (ale vždyť mě nikdo nenutil!), pomstít se za ten večer v pokoji, který jsem mu přidělila, tehdy když si sundal žlutou bundu proti větru a odhalil své štíhlé, svalnaté ruce barvy karamelu.

Pronesla jsem, a přitom se na něj ani neotočila: „Nežiju tady sama. Společnost lidí není jediná přijatelná společnost.“

Souhlasil. Ale nebylo jisté, že mě pochopil. Najednou mě napadlo, že by si mohl mou odpověď špatně vyložit a usoudit, že mám na mysli nějaké duchy nebo jiná stvoření jeho oku neviditelná, která se mnou sdílají samotu na bohem zapomenutém ostrově uprostřed moře (nebo spíš na jeho samém okraji), já ale přitom jen chtěla být zajímavá a myslela na všechnen ten život, který mě den za dnem obklopoval a nikdy nepřestal udivovat. Myslela jsem na srnku s hlubokýma očima a na kosa a kosici, kteří každé ráno přilétali na malou louku před domem, aby z trávy vytahovali žížaly a rozhořčeně po sobě pokřikovali, na své narcisy a všechny ty borovice zkroucené poryvy nevlídného větru i na lachtany, kteří občas nechávali hladká těla spočinout na vyhrátých kamenech mé pláže.

Ne, nežila jsem na ostrově sama. A ne, nebyl neobydlený. Žila jsem na něm přece já. On jen zamumlal „jistě“ a hluboce si povzdechl. To bylo poprvé, kdy mě napadlo pomyslet na něj jako na lidskou bytost.

Později, když jsme hrnky odnesli do kuchyně a postavili do dřezu a já mu řekla, že je nemusí mýt, že je umyju sama, a on se nerozhodně opřel o dveřní rám s pramenem vlasů padajícím do čela, jsem se začala cítit provinile. Zastyděla jsem se za svou příkrost – nejprve zabouchnuté dveře a potom fiasko s tichem u snídane a má povýšená odpověď – a dostala jsem potřebu se mu nějak zalíbit.

Zeptala jsem se proto, kde se narodil. Nikdy jsem nebyla zběhlá v nezávazné konverzaci. Vrhla po mně zraněným pohledem.

Věnovala jsem se mytí hrnků a málem bych jeho zklamaný pohled přehlédla, ale měla jsem v tu chvíli potřebu si ho nějak usmířit, proto jsem vyhledala jeho tvář. Jeho oči v sobě nesly nepřehlédnutelnou emoci, která mě naprosto vyvedla z rovnováhy. Ještě jsem ho neznala, ještě jsem nevěděla, jak snadno dokáže jeho pohled, a ostatně celý jeho obličej, celé jeho tělo, vyjadřovat všechny druhy myslitelných pocitů, jak špatně maskuje pravdu o svém citovém rozpoložení, a to i tehdy, když se snaží. Netušila jsem, jak moc je pro něj nemožné – fyzicky nemožné – zatajit, co cítí.

V tu chvíli jsem vůbec nepochopila, co jsem udělala špatně.

Čekala jsem vágní odpověď, jméno pro mě nezájímavého města, geografickou souřadnici, jež vmžiku vypustím z hlavy, všechno, co jsem chtěla, bylo jen nabídnout mu náznak smíru.

On ale najednou vypadal ještě popuzeněji. Zraněné zklamání vystřídal znechucení, snad i trochu odpor, a nakonec bolestná rezignace. Ta záplava emocí v černých očích na jinak hladké symetrické tváři byla tak nečekaná, tak intenzivní, až se mi zatočila hlava. Musela jsem se posadit.

Hrubě se odlepil od rámu dveří, a když promluvil, jeho hlas zněl podivně chladně. Skutečně vyslovil jakési cizí jméno města, o kterém jsem nikdy neslyšela,

ale které znělo dost povědomě na to, abych pochopila, že se nejspíš jedná o nějaké předměstí velkoměsta nebo o obyčejný venkov – pár kaváren, knihovna, potraviny a obchod s alkoholem –, o díru, ze které se člověk chce co nejrychleji dostat a do které se vrací s pocitem prohry a beznaděje. Ten název byl tak nezajímavý, až byl téměř nesourodý s jeho exotickým vzezřením, s jeho delikátní krásou. Skoro jako urážka, napadlo mě, jako vyplivnutá urážka svědčící o všem, co je špatně v tomto světě. Nejspíš tehdy mi to došlo. Takhle jsem se ptát neměla. Můj dotaz si vyložil mylně, nechtěla jsem vědět nic o příběhu jeho předků, nechtěla jsem naznačit, že nepatří do země, do které někdo z nich kdysi dávno přijel. Nechtěla jsem se ho dotknout.

Mohla jsem se v tu chvíli omluvit, samozřejmě. Mohla jsem podat nějaké vysvětlení a možná by v sobě znovu našel tu vřelost, se kterou na můj ostrov vstoupil. Mohla jsem říct něco (nebo všechno). *Nemyslela jsem to tak. Ostatně co záleží na původu, nic takového neexistuje, nepotřebuješ mi sdělovat, odkud jsi, protože jsi odsud a já se ve tvé kůži nesnažím číst příběhy tvých rodičů.*

Místo toho jsem jen přikývla – neutrálně – a zopakovala jméno města, které na mě zlostně vyhrkl. „Nikdy jsem tam nebyla,“ dodala jsem, téměř omluvně, a on prohodil, že potřebuje na vzduch.

„Nezavírej za sebou dveře!“ zakřičela jsem za ním a ta slova mi z úst vyšla podrážděně, skoro jako bych ho z něčeho obviňovala (ráno si šel tajně zapálit cigaretu a zavřel dveře, které nechávám přes léto vždycky

otevřené, a to i přes noc), i když tak jsem to vůbec nemyslela.

Nic z toho jsem tak nemyslela.

Vina sněhu

Nechtěla jsem a dala jsem to jasně najevo. Řekla jsem ne a zavěsila. Ale ona zavolala znovu. To protivné zvonění se odráželo od stěn a oken a otevřenými dveřmi (nebo bývaly tehdy zavřené?) se rozneslo ven, na zahradu, na velký plochý kámen před domem a až na moře, kde mě nemohlo zastihnout. Na moři mě nemůže zastihnout nikdo. Někdy jsem mobil zvedla a znovu zopakovala své ne.

Až dokud jsem neřekla ano.

Byl to pěkný jarní den, jeden z prvních. A i když narcisy ještě nezačaly kvést, z něčeho ve vzduchu mi naskakovala husí kůže a zbytky rozpuštěného sněhu na místech, kam slunce nedopadalo (vzadu za domem a dole u kmenů borovic), mi drásaly nervy svou vytrvalostí, zaslepenou tvrdohlavostí, s jakou odmítaly roztát, táhnout k čertu, dát konečně průchod něčemu plnému života. Jejich chladná bílá strnulost mě přiváděla k šílenství. Snažila jsem se je lopatou rozhrabat, aby se ztenčily na rozpustitelnou vrstvu, protáhnout

je až do míst, kam dopadalo slunce, když telefon znovu zazvonil.

Už se ani neobtěžovala představit. Opakovala pořád dokola to samé. Když toho člověka nechám přes léto pracovat u sebe, když ho nebo ji budu vést, nebude mě to nic stát, naopak dostanu štědrý grant a mě teď už tak zapadlé umění se znovu zviditelní a hlavně, ta osoba (tehdy ještě neměl jméno ani vůni) si mě vybrala, obdivuje mou práci, a proto se taky inspirovala mým *Cyklem z Řeckých ostrovů* v klauzurní práci. Byla to snůška lichotek a prázdných frází, nijak se mě nedotýkaly, necítila jsem se ani polichocena, ani mě osoba, co by měla přijet, příliš nezajímala. Kolik takových studentů jsem sama vedla ještě v době, kdy jsem přijímala svět a snažila se ho nějak vylepšit. Nakonec mi všechny tváře splynuly v jednu, jejich jména zapomenuta, stejně jako jejich díla. Nebyly to lichotky ani vidina peněz, proč jsem nakonec souhlasila.

Vzpomínám si na své prokřehlé prsty, jež telefon svíraly, a na lopatu s hráběmi pohozené na trávě (spěchala jsem, abych telefon zvedla, nikdy jsem si mobil nebrala s sebou, nechávala jsem ho na polici v kuchyni, kam patřil a odkud se nesměl hnout; proč bych měla být pořád dostižitelná?) a na ty ostrůvky sněhu, jež odmítaly opustit tento svět, i když už byl květen a jaro mělo být v plném proudu.

„Dobře,“ vyhrkla jsem popuzeně. Nejspíš za to mohl vztek nebo pocit marnosti, už si nevzpomínám, nebo snad můj marný souboj se sněhem, potřebovala

jsem, aby roztál, aby se mohly ukázat hyacinty a sněženky a aby rozkvetly mé narcisy.

„Dobře,“ zopakovala jsem o něco klidněji. „Ať přijede.“

A ona, ať už byla kýmkoliv, její tvář jsem nikdy neviděla, byla nadšením bez sebe. Nebudu toho litovat, ujistila mě. Pak spustila lavinu nesourodých otázek. Nevěděla jsem, co říct, na co odpovět ano a na co ne, i když pravdou bylo, že jsem se už dávno přenesla zpátky ke svému sněhu a jeho neochotě akceptovat plynutí času.

Cokoliv, řekla jsem myslím, a jistě a klidně.

Ona nekonečně dlouho blábolila dál a já bych v tu chvíli souhlasila s čímkoliv, jen aby mi už konečně dala pokoj. V ten den mi příjezd neznámého člověka připadal tak daleko, tak nereálný, že jsem dokonce na chvíli pocítila určitou lehkost z dobře provedeného rozhodnutí, spadla ze mě určitá tíže, kterou jsem v sobě nosila od chvíle, kdy zavolala a bez mého souhlasu mě postavila před volbu, jaké jsem předně ani nikdy nechtěla čelit. Teď už nebylo cesty zpět a já už se tím rozhodnutím nemusela zabývat. Souhlasila jsem a ona mi dá pokoj. Někdy v budoucnosti, jež se zračila nedostupností jako obzor oceánu, přijede na můj ostrov cizí člověk – žena nebo muž –, aby během léta o samotě pracoval na svém díle, maloval, tvořil a přitom se ode mě něco naučil. Neobtěžovala jsem se ji informovat, že já už dávno netvořím, že už dávno nikoho neučím, že si nemyslím, že mám co někomu

předávat – komukoliv, cokoliv –, to jsem zatajila a v tu vteřinu mi na tom pramálo záleželo.

Nakonec přece jen zavěsila. Nepřipadalo mi to jako prohra. Vrátila jsem se pro hrábě a ke sněhu za domem. Nebe se trochu zatáhlo a slibovalo déšť, ale tomu jsem nevěnovala pozornost.

Nemohla jsem tušit, co mé rozhodnutí přinese. Nemohla jsem vědět v ten jarní den – nemohla –, že mé *ano* znamená i pocit viny, otázky, jaké jsem si nikdy nechtěla pokládat, a jeden pár zraněných tmavých očí zasazených do tváře s vůní mandarinek.

Plnost pokoje

Po tom ránu mé neohrabané otázky na jeho původ se něco změnilo. V jeho chování, dokonce i v držení těla se objevil jakýsi odstup, který tam zprvu nebyl. O jeho dosavadní absenci jsem se dozvěděla až díky jeho náhlému zjevení. Od onoho osudného – prvního – rána se v jeho pohledu, tónině hlasu, dokonce i ve způsobu, jakým se pohyboval po domě, začal onen odstup projevovat; chladný a ostražitý. Už se nezeptal, jestli žiju na ostrově sama. Už dál nechválil mé hrníčky s puntíky ani rozkvetlé narcisy, ani mé sochy na pobřeží, ani mou samotu, dokonce ani zbytečně

nezmiňoval mé úspěchy. Vyjadřoval se zdvořile, ale odměřeně. Nevyhledával konverzaci nad rámec povinností a nesnažil se mi zalíbit. Přitom jsem ale neztratila dojem, že si mě váží, že mě zvráceným způsobem obdivuje. (Avšak mohlo se jednat jen o projekci vytvořenou mým dlouhým odloučením od lidstva, neznalost lidské psychiky anebo prosté přání, aby tomu tak bylo, aby mě nepřestal obdivovat, i když nás od sebe dělila neomalenost mé otázky a na mém těle příliš patrná propast času.)

Měla jsem z toho mít radost? Ano, svým způsobem jsem ho odehnala jako srnu u dveří, vyděsila ho a on se rozhodl odběhnout do bezpečí lesa. Stejně jsem nikdy nechtěla, aby přijel, a jeho chlad, jeho odtažitost (ach, jak okázalá a ublížená!) mi jen hrály do karet.

Větší část dne trávil ve svém pokoji nebo na dlouhých procházkách po okolí a jako kočka poprvé vypuštěná na svobodu i on stupňoval vzdálenost od mého domu a mizel hlouběji do nitra ostrova, trávil mimo svůj pokoj stále více času.

Někdy v tu dobu, v prvním týdnu po jeho obávaném příjezdu, jsem poprvé zaregistrovala jeho ranní a později i večerní seance s mořem a cigaretou. Když jsem ho uviděla poprvé, chystala jsem se za ním vyjít, jelikož mě svíral iracionální pocit strachu, že je něco drasticky špatně. Něco – snad s jeho zdravím? Nebo to ráno na ostrově? Naštěstí mě zadržela ostýchavost, zůstala jsem v bezpečí své kuchyně a jen ho pozorovala oknem, nechala ho, aby cigaretu dokouřil a vrátil

se dovnitř, a mé tělo i mysl si postupně při každém jeho vdechnutí a vydechnutí kouře uvědomovaly, že se nic neděje, že je vše, jak má být, a není proč za ním jít. Ulevilo se mi. Ne snad proto, že se nakonec nic zlého nestalo, ale proto, že jsem byla ušetřena trýzně za ním vyjít (a snad se zeptat *je všechno v pořádku?*).

O několik rán později jsem ho oknem znovu zahlédla, na stejném místě, při stejné činnosti. Mělo mi dojít, že se z domu vykrádá pravidelně, zhruba ve stejnou dobu. Večer se pak situace opakovala, jen jeho držení těla se změnilo, prsty uvolněně, lhostejně svíraly tenkou cigaretu. Ten večerní postoj měl v sobě mnohem větší dávku odevzdanosti, scházela mu ranní rozhodnost, snad snaha o odhodlanost postavit se dni čelem. Večer si nikdy nesedal. Pohled měl obrácený k hladině oceánu, ramena lehce povytažená k uším, trup natočený na stranu. Do obličejů jsem mu nikdy neviděla. Netušila jsem, že pláče.

Jeho denní pochůzky mimo domov mi poskytly jistou míru svobody. Zprvu mě bavilo předstírat, že do domu nikdy nedorazil. Že jsem opět sama a nic se nezměnilo. Vracela jsem se ke svým navyklým činnostem a vykonávala je s pedantskou přesností, nucenou veselostí. Hrála jsem si sama na sebe.

Ale jeho existence v domě přetrvávala jako parfém vystříknutý na holou kůži zápěstí, jako vzpomínka na nezapomenutelnou událost nebo jako úder hromu

poté, co blesk už dávno zmizí z nebe. Nemohla jsem předstírat dlouho. Hra mě omrzela.

Využila jsem proto jeho nepřítomnosti k něčemu mnohem ohavnějšímu. Vcházela jsem do *jeho* pokoje. Co jsem tam hledala? Důkazy něčeho nemravného, co by ho přinutilo nasednout na Nilovu loď a odjet z mého ostrova? Důkazy jeho slepé adorace mé osoby? Příběh jeho života? Nic z toho jsem tam pochopitelně neobjevila.

S překročením prahu jsem dlouho váhala. Dokud jsem dveře toho pokoje, který jsem mu nechala („nikdy ho nevyužívám, pracovnu už stejně nepotřebuju“), neotevřela, mohla jsem se udržovat v klamu, že se za nimi nic nezměnilo. Kdybych je přece jen otevřela, našla bych za nimi: stůl posunutý pod okno – to jsem udělala jednoho šedého letního odpoledne před mnoha lety, je-likož jsem tehdy nabyla dojmu, že pokoj nakonec přece jen využiju –, postel pro jednoho bez povlečení, spíš na sednutí a natažení se než na skutečné spaní, na stěně obraz z jedné dovolené v Itálii – je na něm útes a barevné domky, všechno je lehce rozmazané, jakoby zmoklé, ačkoliv obraz sám nikdy nezmokl, to jen já, když jsem ho kupovala –, vysokou skříň ze smrkového dřeva – prázdnou až na pár nenošených zimních kabátů, tedy na ostrově naprosto zbytečných –, pár indických koberců zakrývajících ošoupané parkety a knihovnu se spoustou knih, jež jsem si plánovala přečíst znovu (jednou). Takový bych ten pokoj našla. Na okenním parapetu několik květin v hliněných květináčích a na dveřích věšák bez zavěšeného oblečení, prázdný jako

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Zpívat bříze.
Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.